

ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೂಲತತ್ವಗಳು

Fundamentals of Geographical Information System

NEP
2023-24
ಪಶ್ಚಿಮಾನುಸಾರ

(ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನಿಂದ
ನೇಡಿ ನೆಮಿಸುತ್ತಿರು. ಜ.ವ./ಜ.ಎನ್.ಸಿ (DSC) 'ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'
ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆನುಸಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕ)

ಹೆ.ಎನ್.ಎನ್.ನಂಜನ್ನಾವರ

ಪ್ರಭು ಪಣಕೆಣಣ್ಣ, ಧಾರವಾಡ

ಡಾ. ರೋಚರ್ ಎಫ್. ಟಾಮ್ಲಿನ್ಸನ್ (1933-2014)

“ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜನಕ”

Dr. Roger F. Tomlinson (1933-2014)

Father of GIS

ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಜಿಎಸ್‌ಎಸ್) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಕೆಂಟಿಕ ಡಾ. ರೋಚರ್ ಎಫ್. ಟಾಮ್ಲಿನ್ಸನ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಾತ್ತದೆ. ಕೆನಡಾದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ತೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗೆ 1960ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಗ್ರಂಥಿಕೃತ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಖೂಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಕೆನಡಾದಾದ್ಯಂತ ಪುರಸ್ತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂದ್ರಿಂದಾನ್ನಿಜಿ ಜನಸಿದ ಅವರು ಸೈಸಿಕ ನೇರವೆಯ ನಂತರ ಕೆನಡಾದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು ಮತ್ತು ವಿಕ್ಸ್‌ವಿದ್ಯಾಲಯಿಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಖೂಯೋಂಪಾರಾಸ್ತದಲ್ಲಿ ಅವರ ತೆಲಸವು ನಕ್ಷೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಗ್ರಂಥಿಕೃತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯತ್ತ. ಟಾಮ್ಲಿನ್ಸನ್ ಜಿಎಸ್‌ನೆನ್ ಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿ ವಿಶ್ವವಾದ ವ್ಯತ್ಯಿಜಿಂಬನವನ್ನು ಸಾರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಲಹಾ ನೇರವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಟಾಮ್ಲಿನ್ಸನ್ ಅನೋಂಸೀಯೆಂಟ್ ಅವಿಬಿಡ್ ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು. ಹನ್ನೇರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ, ಅವರು ಇಂಟಾರ್ನಾಷ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯೋನಿಯ್ ಜಿಎಸ್ ಅಯೋಂಗಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೆನಡಾದ ಖೂಯೋಳಿಕಾಸ್ಟ್ರಾಟ್‌ನ ಸಂಖದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇತ್ತಿಂಜೆಗೆ ನಾಷಣ್ಯನಲ್ಲಿ ಜಯಾರ್ಥಿಕ್ ಸೋಸೈಟಿಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ನೀರೆಲಾದ ಪ್ರತಿಕ್ಷಿತ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಗ್ರಾಹಂ ಬೇಲ್ ಪದಕವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಟಾಮ್ಲಿನ್ಸನ್ “ಫಿಂಕಂಗ್ ಅಬೋಬ್ ಜಿಎಸ್ ಪ್ರಬಂಧಕರಿಗಾಗಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯೋಜನೆ” (“Thinking About GIS : Geographic Information System Planning for Managers”) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅದು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡುತ್ತದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ರೋಚರ್ ಟಾಮ್ಲಿನ್ಸನ್ ಅವರೆ ಪ್ರಕಾರ “ಜಿಎಸ್ ಖೂಯೋಳಿಕಾಸ್ಟ್ರಾಟ್‌ನಿಂದಿರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಖೂಯೋಳಿಕಾಸ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದು ಜಿಎಸ್‌ನಲ್ಲಿನ ‘ಭೌಗೋಳಿಕ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸ್ವಭಾವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಬ್ದವು ಸೂರಾಯ ವರ್ಣಗೆಂದ ಅಂತ್ಯೇ ಈಕೆ ಜಿಎಸ್‌ನ ಉತ್ತಮಯೋಂದಿಗೆ ಬಳಕೆಯಿಬ್ಬದೆ. ಜಿಎಸ್ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡರ ಅನ್ವಯಗಳ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ.”

ಜನನ	: 17 ನವೆಂಬರ್, 1933
ಹನ್ನೆ ಸ್ಥಳ	: ಕೆಂಪ್ಲ್ಯೂಲ್, ಯು.ಕೆ.
ಮರಣ	: 9 ಫೆಬ್ರವರಿ, 2014 (80 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು)
ಮರಣ ಸ್ಥಳ	: ನಾಷಣ್ಯ ಮಾರ್ಗ್‌ಲ್ ಡಿ ಅಫ್ರಿಂಡ್, ಮೆಕ್ಸಿಕೋ
ಶಿಕ್ಷಣ	: ನಾಡಂಗಾರ್ಕಾಂ (ಯು.ಕೆ.) ಮತ್ತು ಮ್ಯಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಕ್ಸ್‌ವಿದ್ಯಾಲಯ (ಕೆನಡ)ಗ್ರಂಥಿಕೃತ ಖೂಯೋಳಿಕಾಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಮತ್ತು ವಿಕ್ಸ್‌ವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್.ಡಿ.
ಪ್ರಳ್ಯಾಗು	: ಮುಂಜಾನ್ (1982) & ರಾಬರ್ಟ್ ಏ. ಆಂಗಿನೆಲ್‌ಬ್ರೂನ್ ಪ್ರಳ್ಯಾಗು
ಪ್ರಾಂಥ	: “ಫಿಂಕಂಗ್ ಅಬೋಬ್ ಜಿಎಸ್ ಪ್ರಬಂಧಕರಿಗಾಗಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯೋಜನೆ” (“Thinking About GIS : Geographic Information System Planning for Managers”) ರಾಯಲ್ ಪ್ರಾಥ್ಮಾಸಿಕ್ ಸಿಯುಮಿತ ಕಾಲ ತೆಲಸದ ನಂತರ ಕೆನಡಾ ದೇಶದ ಜೋರ್ಡ್ ಪಡೆದರು.

ಪರ್ಯಾ-ಮಸ್ಟಕ

ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೂಲತತ್ವಗಳು

(Fundamentals of Geographical Information System)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) ಆರನೆಯ ಸೇವಿಸ್ಟರ್‌ ಬಿ.ಎ./ಬಿ.ಎಸ್. (DSC)
2023–24 ಸಾಲಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಾನುಸಾರ ರಚಿಸಿದ ಪರ್ಯಾ-ಮಸ್ಟಕ

ಲೇಖಕರು
ಮೈ. ಎಸ್. ಎಸ್. ನಂಜಣಿವರೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪ್ರಭು ಪ್ರಜ್ಞಕೆಳಣ್ಣ ಧಾರವಾಡ

Fundamentals of Geographical Information System

(In Kannada Medium)

Written by Prof. S. S. Nanjannavar for NEP Sixth Semester B.A./B.Sc. Course in Geography (2023-24) and published by Prabhu Publications, # 153, Shiva Krupa, K.H.B. Colony, D.N.Koppa, Sampigenagar, Dharwad -580 008, Karnataka State, India.

Pages : viii +151

Price: ₹ 250/-

No part of this book shall be reproduced, translated, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means without the prior written permission from the copy right holder.

ಗ್ರಂಥ ಸ್ವಾಮ್ಯ	:	ಲೇಖಕ
ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿ	:	ಜುಲೈ, 2022
ಅಳತೆ	:	ಡೇಮಿ 1/8
ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ	:	60 ಜಿ.ಎಸ್.ಎಮ್.
ಪುಟಗಳು	:	viii+151
ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ	:	ಸುಮಾ ನಾಗರಾಜ ನಾಯ್ಕ, ಧಾರವಾಡ
ಮುಖ್ಯಮಣಿ ವಿನ್ಯಾಸ	:	ನಾಗರಾಜ ನಾಯ್ಕ
ಪ್ರತಿಗಳು	:	300
ಬೆಲೆ	:	₹ 250 /-
ಪ್ರಕಾಶಕರು	:	ಪ್ರಭು ಪ್ಲಿಟ್‌ಫೋನ್ # 153, ಶಿವ ಕೃಪಾ, ಕೆ. ಎಚ್. ಬಿ. ಕಾಲನಿ, 5ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಡಿ. ಎನ್. ಕೊಪ್ಪ, ಸಂಪಿಗೆನಗರ, ಧಾರವಾಡ-580 008 ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿ : 9480275602.

ಲೇಖಕರ ಮಾತು.....

ಈ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಆರನೆಯ ಸಮಿಸ್ಪರ್ಶ ಬಿ.ಎ./ಬಿಎಸ್.ಇ.) ತರಗತಿಗೆ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಭೋಗೋಳಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾದ ಸಮಿತಿಯು ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಗೊತ್ತಪಡಿಸಿದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾದಂತೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ವ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅತಿ ಕಷ್ಟದಾಯಕವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಕರು ಅಧ್ಯಯನ ಹೋಸಬರು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಂತೆ ಈ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಮಧುರ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸುಂದರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆಯು ಓದುಗರನ್ನು ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಶಾಲ ಮತ್ತು ಗಹನವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಶಕ್ತರನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಯೋಜನೆ, ಭೂಬಳಕೆ, ಅಭಿಯಾಂತ್ರಿಕ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಸ್ತಕವು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಹೋಸ ವ್ಯಶಿಪ್ಪಾಗಳು: ನವೀಕೃತ ಮಾಹಿತಿ, ವಿಚಾರಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶಗಳ ವಿನಿಯಮ, ಸಂಘಟಿದ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವಾದಾಂಶಗಳು, ವ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಯಂತ್ರಾಂಶ, ತಂತ್ರಾಂಶ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರ ರಚನೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಣಾತ್ಮಕ ತಂತ್ರಗಳು. ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೂಲ ತಂತ್ರಗಳ ಸ್ವಷ್ಟ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಂಬಲಿತ ವಿಷಯದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ, ಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಂಚಾಲಿತ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಧನವಾಗಿ ಹೋರಹೊಮ್ಮಿದೆ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಯಂಜಾಲಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಭೂತ್ವಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೂರಸಂಪರ್ಕ, ನಕ್ಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನನಿರ್ಧಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ದತ್ತಾಂಶ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಭೂಗಣಿತ ಎಂಬ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಾಯಿ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೆರ್‌ ಮತ್ತು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೆರ್‌ ದತ್ತಾಂಶ ಪ್ರಸರಣದ ವಿಧಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಕ್ಷಾರಚನೆ ಮತ್ತು ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಶೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ ವಿಕಸಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಮಾಣದ ವೃತ್ತಿದಾಯಕ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂಜನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ತಂತ್ರಾಂಶ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಾಂಶಗಳ ಸಮನ್ವಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ನಕ್ಷಾರಚನೆ ಮತ್ತು ಸಾಫಿಕ ವಿಶೇಷಣೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಫಟಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಫಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಫಟಕಗಳು ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ದೃಶ್ಯಿಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಸ್ತಕವು ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಾರ್ಥಿಗಳು ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಪರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮೇ॥ ಪ್ರಭು ಪಜ್ಜಿಕೇಷನ್‌ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಹೃತ್ಯಾವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮುಸ್ತಕದ ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತು ಮುಖಪುಟ ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ ನಾಯ್ಕ ಮತ್ತು ಸುಮಾ ನಾಯ್ಕ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಹಾಗೂ ಈ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮೇ॥ ಸರಸ್ವತಿ ಆಘಾಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಳಗಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಯಾವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಧಾರವಾಡ.

ಮೌ. ಎಸ್.ಎಸ್.ನಂಜನ್ನಾವರ

1 ಜುಲೈ 2024

Karnataka State Universities Geography Sixth Semester B.A./BSc (DSC) Syllabus

FUNDAMENTALS OF GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS (GIS)

Unit –I Introduction

Definition, Scope and History of GIS; Components, Functions, Merits and Demerits, Global Market. Introductory Domains and their Integration with GIS.

Unit – II Geodesy and Spatial Mathematics

Geodesy –Meaning and Scope, Cartesian and Geographical Coordinates, Latitudes and Longitudes, Datum- NAD-27, NAD-83 & WGS-84

Global Positioning System : History, Segments and Working Principles

Unit –III Data Types

Spatial Data and its Structure, Sources, Types and Collection of Data, Data Errors and relationships, Vector and Raster Date Models, Attribute Data, Surface Representation-DEM; Large Scale v/s Small Scale, Generalisation; Precision and Accuracy of Data.

Unit-IV Geoprocessing and Visualization

Spatial and Non-Spatial Query, Proximity Analysis, Preparation of Terrain and Surface Models, Hotspot and Density Mapping, Maps-Types-Thematic Maps and their types, Relief Maps, Flow Maps and Cartograms, Tabulations, Graphs and Pivot Tables

ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳು (Fundamentals of GIS)

ಫಾಟಕ-1 : ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ (Introduction)

- 1.1 ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- 1.2 ಜೀವಿವಸ್ತು ಭಾಗಗಳು (Components)
- 1.3 ಜೀವಿವಸ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು (Functions)
- 1.4 ಜ.ಇ.ವಸ್ತು. ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವಗುಣಗಳು (Merits and Demerits)
- 1.5 ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (Global Market)
- 1.6 ಅಂತರಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಿವಸ್ತುನೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸಮನ್ವಯ (Interdisciplinary Domains and their Integration with GIS)

ಘಟಕ -2 ಭೂಗರ್ಣತ ಮತ್ತು ಸಾಫನಕ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ

- 2.1 ಭೂಗರ್ಣತ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ
- 2.2 ಕಾಟೇರ್ಸಿಯನ್ ಮತ್ತು ಭೂಗೋಳಿಕ ನಿದೇರ್ಶಾಂಕಗಳು—ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳು
- 2.3 ಭೂಗರ್ಣತಿಯ ಆಧಾರ
- 2.4 ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಡ್ಡ ಮತ್ತೆರ್ಚರ್ ಪ್ರಕ್ರೀಪ
- 2.5 ಜಾಗತಿಕ ಸಾಫನ ನಿರ್ಧಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಭಾಗ-3 : ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ನಕ್ಷೆ ಮಾಪನ

- 3.1 ಸಾಫನಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಅದರ ರಚನೆಗಳು
- 3.2 ದತ್ತಾಂಶದ ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
- 3.3 ದತ್ತಾಂಶ ದೋಷಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳು
- 3.4 ವೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ರಾಸ್ಟರ್ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾದರಿಗಳು
- 3.5 ಗುಣಲಕ್ಷಣ ದತ್ತಾಂಶ
- 3.6 ದತ್ತಾಂಶ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ, ನಿವಿರತೆ ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರತೆ

ಘಟಕ-4 : ಭೂಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯೀಕರಣ

- 4.1 ಭೂಸಂಸ್ಕರಣೆ
- 4.2 ಸ್ಥಳಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮೇಲೈ ಮಾದರಿಗಳು
- 4.3 ಅಂಕಿತ ಉನ್ನತಿ ಮಾದರಿ
- 4.4 ಸಾಫನಕ ಮತ್ತು ಸಾಫನಿಕವಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
- 4.5 ಸಾಮಿಪ್ಯವಿಶೇಷತೆ
- 4.6 ಅಗ್ರಾಣಮತ್ತು ಸಾಂದ್ರತ ನಕ್ಷೆ ರಚನೆ
- 4.7 ನಕ್ಷೆಗಳು : ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಪ್ರಕಾರಗಳು : ವಿವರಾಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು—ಭೂಸ್ವರೂಪ ನಕ್ಷೆಗಳು, ಪ್ರವಾಹ ನಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ನಕ್ಷಾಚಿತ್ರಗಳು
- 4.8 ಕೋಷ್ಟಕೀಕರಣ, ಪ್ರೇರೋಚ್ ಕೋಷ್ಟಕ ಮತ್ತು ರೇಖಾಲೇಖಗಳು

ಪರಿವಿಡಿ

ವಿಷಯ

ಪ.ಸಂ.

ಫಟಕ-1 : ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

1-26

- 1.1 ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ
- 1.2 ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಇತಿಹಾಸ
- 1.3 ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗಗಳು
- 1.4 ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು
- 1.5 ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವಗುಣಗಳು
- 1.6 ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೋಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಬಂಧ

ಫಟಕ-2 ಭೂಗರ್ಣಿತ ಮತ್ತು ಸಾಫಿತ್ತಾಸ್ತ್ರ

27-59

- 2.1 ಭೂಗರ್ಣಿತ
- 2.2 ಭೂಗರ್ಣಿತದ ಪ್ರಕಾರಗಳು
- 2.3 ಭೂಗರ್ಣಿತೀಯ ಆಧಾರ
- 2.4 ಕಾಟೀಸಿಯನ್‌ ನಿದೇಶಶಾಂಕಗಳು
- 2.5 ಭೋಗೋಳಿಕ ನಿದೇಶಶಾಂಕಗಳು-ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳು
- 2.6 ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಡ್ಡ ಮಕ್ಕೆಎಟರ್ ಪ್ರಕ್ರೇಪ
- 2.7 ಜಾಗತಿಕ ಸಾಫ್ ನಿರ್ಧಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಫಟಕ-3 : ಮೂಲ ದತ್ತಾಂಶ

60-91

- 3.1 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ
- 3.2 ದತ್ತಾಂಶದ ಮೂಲಗಳು
- 3.3 ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರಗಳು
- 3.4 ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
- 3.5 ಸಾಫಿತ್ತಾ ಮತ್ತು ಸಾಫಿತ್ತಾಕೆಂದರ ದತ್ತಾಂಶಗಳು
- 3.6 ಗುಣಲಕ್ಷಣ ದತ್ತಾಂಶ
- 3.7 ದತ್ತಾಂಶ ಮಾದರಿಗಳು: ವೆಕ್ಕರ್ ಮತ್ತು ರಾಸ್ಪರ್ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾದರಿಗಳು
- 3.8 ದತ್ತಾಂಶದ ಸಾಮಾನ್ಯಕರಣ, ನಿರೀಕ್ಷೆ, ವಿಚಿತ್ರತೆ ಮತ್ತು ದೋಷಗಳು

ಘಟಕ-4 : ಭೂಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯೀಕರಣ

92–138

- 4.1 ಭೂಸಂಸ್ಕರಣೆ
- 4.2 ಅಂಕೀಯ ಭೂಪ್ರದೇಶ ಮಾದರಿ
- 4.3 ಅಂಕೀಯ ಮೇಲೈ ಮಾದರಿ
- 4.4 ಅಂಕೀಯ ಉನ್ನತಿ ಮಾದರಿ
- 4.5 ಸಾಫಿನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಫಿನಿಕೇತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
- 4.6 ಸಾಮೀಪ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
- 4.7 ದೃಶ್ಯೀಕರಣ
- 4.8 ನಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಲೇವಿಗಳು : ನಕ್ಷೆಗಳ ಅಥವ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಪ್ರಕಾರಗಳು : ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು.
- 4.9 ನಕ್ಷಾಚಿತ್ರಗಳು
- 4.10 ಅಲೇವಿಗಳು
- 4.11 ಕೋಷ್ಟಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರೋಟೋ ಕೋಷ್ಟಕ
ಶಬ್ದಾವಳಿ 139–146
ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು 147–150
ಅಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು 151

ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್

(Rene Descartes, 1596-1650)

ಸಿದೀಂಶಾಂಕ ಸಮತಲ (Coordinate Plane) ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರಾರಂಭಸಿದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿ ತತ್ವಜ್ಞನಿ. ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ಅವರಿಗೆ ಸೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಕಾರ್ಯೋಧಿಯನ್ನು 1637 ರಜ್ಲ ಮೌಷ್ಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ತಮ್ಮ “La Geometrie” ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮತಲದಲ್ಲಿ ಜಂದುಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಎಡು ಲಂಬ ಸಂಖ್ಯೆ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಪರಿಭರಿಸಿದರು. ಇದು ಆಧುನಿಕ ಸಿದೀಂಶಾಂಕ ಜ್ಞಾನಿತಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿತು. ಈ ನಾವಿಂಜ್ಯತೆ (innovation) ಜ್ಞಾನಿತಿಯ ಆಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಗಳಿತ್ತೀರುವಾಗಿ ಸಮೀಕರಣಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಅನುಮತಿಸಿತು. ಇದು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಅನ್ವಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯತು.

ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಜೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲಾನ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಅನುಸರಿಸಿ ಕಾರ್ಯೋಧಿಯನ್ನು ಸಮತಲ ಮತ್ತು ವಿಳೈಂಜಾತ್ಕ ಜ್ಞಾನಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಅವನು ವಿಭಾಗಾನ್ತರ್ಯಾಮಿತಿಯ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಅಂದಿನ ಮತ್ತು ಅವನು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜ್ಞಾನಿತಿಯ ಮತ್ತು ಜೀವಗಳಿತ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಳೈಂಜಾತ್ಕ ಜ್ಞಾನಿತಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು.

ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ಒಬ್ಬ ರೋಮನ್ ಕಾರ್ಯೋಧಿಯಾಗಿ. ಅವರು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಡ್-ಎಂಬ್ ಲೋಯರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ 31 ಮಾರ್ಚ್, 1596ರಜ್ಲ ಜನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕಾನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹನ್ನು ದೇಶದ ಸ್ವಾಕ್ಷರೆಹೋಮ್‌ದಲ್ಲಿ 11 ಫೆಬ್ರುವರಿ, 1650ರಜ್ಲ ನಿಧನಹೋಂದಿದರು. ಜೋಜಿಮ್ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ಮತ್ತು ಜೆನ್ಸನ್ ಬ್ರೋಚಾಡ್ ಅವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಂದಿರು ಹಾಗೂ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ಅವರ ಮಗ ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಅಂಜೋಂದಲ್ಲಿ ಲಾ ಬ್ರಾಜೆಯ ಜೆನ್ಸನ್‌ಬ್ರೋಚ್ ಕಾರ್ಲೇಜನಲ್ಲಿ (1607-14) ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರು ಹಾಗೂ ಮರಾತನ ನಾಹಿತ್ಯ. ತಕ್ಣಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರಿಸ್ತಾಂತಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಷ್ಟಿಯನ್ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಾಪಿತು ಹಾಗೂ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದ ಮೊಯಾಯರ್ (Poitiers) ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪಡೆದಿ (LL.B.) ಪಡೆದರು

ಅವರು 1628ರಜ್ಲ ನೆಡಲಾಂಡ್ಸ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಸ್ಟೇಂಬ್ಸ್ ನೆನೆಯಲ್ಲಿ ನೆವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ನಂತರ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಗೋಲ್ಬ್ರಾನ್ ಏಜೆಡ ಕೆಂದ್ರ ಬೋದ್ರಿಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಿಡಿಸಿದನು. ಹಿಡಿಸಿದ ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಜೀವನದ ಬಹುಕಾಲವನ್ನು ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಗಣಿತಾಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕಳೆದರು. ಅನಂತರ ರೇನೆ ಡೆಸ್ಕಾರ್ಟೆಸ್ 1649ರಜ್ಲ ರಾಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಿನಾ ಅಮಂತ್ರಿನಿಂದ ಮೇಲೆಗೆ ಸ್ನೇಹನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಲ ಒಂದು ವರ್ಷ ನೆವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ 1650ರಜ್ಲ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು.

ಅವರು ಮ್ಯಾನುಯೆಲ್ ಕಾಂಪ್, ಗೋಬ್ರೈಡ್ ವಿಲ್ಲೇಲ್ ಅಂಜ್ಜುರ್ಬ್ ಮೊದಲಾದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಜಾರಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಫಾಮನ್ ಅಂತಿಮಾನ್, ಆಕ್ಸಿಸ್ ಮೆನಿಸ್, ಬಿಸಾಕ್ ಬೆಕ್ಕನ್, ದುನ್ ಸ್ನೋಟನ್ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿದ್ದರು.

ಹೊನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) ಪಠ್ಯತರ್ಮಕ್ತನುಂಬಾರ ರಚಿಸಿದ ಜವ/ಜಿಲ್ಲಾ ತರಗತಿಗಳನ್ನು
ಇದೆ ಲೀಬಿಕರ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತುದ ಪಠ್ಯ-ಪುಸ್ತಕಗಳು

I. ಶ್ರೀಕರತ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು

1. ಭಾಸ್ತುರೂಪ ವಿಜ್ಞಾನದ ತರ್ತುಗಳು (I ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
2. ಹಾರ್ಡ್‌ಆರ್ಟ್ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು ಪರಿಷಯ (I ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
3. ಹಾರ್ಡ್‌ಆರ್ಟ್ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (I ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
4. Practical Geography (I ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
5. ವಾಯುಗುಣ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲತರ್ತುಗಳು (II ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
6. ಸ್ನೇಹರೀಕ ವಿಹಿತ ಸಿವಂಕವೆ (II ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
7. ಹಾರ್ಡ್‌ಆರ್ಟ್ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (II ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
8. ಭೌಗೋಭಿಕ ಜಂತನದ ವಿಶಾಂಕ (V ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
9. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (V ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
10. ಭೌರೋಭಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪರಿಷಯ (VI ನೆಮಿಸ್ಟರ್)

II. ಮುಂಬಯಿ ಪಠ್ಯ-ಪುಸ್ತಕಗಳು

1. ಮಾನವ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (III ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
2. ಹಾರ್ಡ್‌ಆರ್ಟ್ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (III ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
3. ಭಾರತದ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (III & IV ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
4. ಕರಾಂಡಿಕದ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (III & IV ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
5. ದೂರ ನಂವೇದಿ ಮತ್ತು ಭೌರೋಭಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (V & VI ನೆಮಿಸ್ಟರ್)
6. Remote Sensing and GIS (V & VI Sem)
7. ಪರಿಸರ ಭಾಗೋಽಭಾಸ್ತು (VI ನೆಮಿಸ್ಟರ್)

: ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು :

ತ್ರಿಭು ಪಜ್ಜಿಕೆಂಜನ್ ಧಾರವಾಡ # 153, ತಿಪ್ಪಕಾ, ಕೆ.ಎಬ್ಬಿ.ಜಿ. ಕಾಲಸಿ,
5ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಡಿ.ಎನ್.ಕೋಟೆ, ಸಂಹಿಗೆನಗರ, ಧಾರವಾಡ- 580 008

ಮೆ. 9480275602/9448854688

₹250/-